

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) เพื่อพัฒนาแกนนำในการจัดการระบบฐานข้อมูลชุมชน รูปแบบการวิจัยและแผนภูมิการทดลองมีดังนี้

รูปแบบการวิจัย

กลุ่มทดลอง		
O ₁	X	O ₂

O₁การรวบรวมข้อมูลก่อนการอบรม โดยการประเมินคะแนนทักษะการเป็นวิทยากรในวันแรกของการอบรม

O₂การรวบรวมข้อมูลหลังการอบรม โดยการประเมินคะแนนทักษะการเป็นวิทยากรในวันสุดท้ายของการอบรม

X การอบรมที่จัดให้กลุ่มตัวอย่าง โดยการจัดกิจกรรมตามโปรแกรม TCNAP จำนวน 2 วัน

ลักษณะประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ

กลุ่มตัวอย่างคือ แกนนำจากตำบลที่เข้าร่วมโครงการตำบลสุขภาวะภาคเหนือตอนบน จำนวน 6 ตำบล คือ 1) ตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ 2) เทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคา จังหวัดลำปาง 3) ตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ 4) ตำบลเมืองปาน อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง 5) ตำบลถ้ำทอง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 6) ตำบลล้าน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน ที่สมัครเข้าร่วมในการอบรมรวมทั้งสิ้น 30 คน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. ฟังและพูดภาษาไทยได้
2. มีทักษะการใช้คอมพิวเตอร์
3. ยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัยและอนุญาตให้อัดเทปบันทึกเสียงการสัมภาษณ์

สถานที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาในแกนนำจากตำบลที่เข้าร่วมโครงการตำบลสุขภาวะภาคเหนือตอนบน จำนวน 6 ตำบล คือ 1) ตำบลดอนแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ 2) เทศบาลตำบลเกาะคา อำเภอเกาะคาจังหวัดลำปาง 3) ตำบลสันนาเม็ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

4) ตำบลเมืองปาน อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง 5) ตำบลถืมตอง อำเภอเมือง จังหวัดน่าน 6) ตำบลสัน อำเภอเวียงสา จังหวัดน่านภายใต้การสนับสนุนของ สนับสนุนการสร้างสุขภาวะในพื้นที่และชุมชน (สำนัก 3) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ระหว่างเดือนสิงหาคม 2553 – สิงหาคม 2554

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย

1. หลักสูตรอบรมแกนนำในการจัดการข้อมูลตำบล
2. คู่มือการเป็นแกนนำในการจัดการข้อมูลตำบล
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

3.2 แบบประเมินทักษะการเป็นแกนนำเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าของจุงกลนี ชุดมาตราวัดที่มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของคอนนาคเท่ากับ .85 จำนวนทั้งสิ้น 32 ข้อ มีคะแนนรวมตั้งแต่ 0 – 32 คะแนน คะแนนรวมมากแสดงถึงทักษะวิทยากรเหมาะสม สามารถเป็นวิทยากรจัดการข้อมูลตำบลได้

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การทดสอบความตรงของเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย อาจารย์พยาบาลที่มีประสบการณ์ด้านการพยาบาลสาธารณสุข จำนวน 2 ท่าน และอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญด้านการอบรมวิทยากร จำนวน 1 ท่าน ช่วยพิจารณาแนวคำถามและได้นำคำถามมาปรับตามคำแนะนำ ตามข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ และนำไปใช้กับแกนนำที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 ราย เพื่อหาความตรงได้ค่าความสอดคล้องเท่ากับ 0.8 และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ แล้วปรับปรุงข้อคำถามให้มีความชัดเจนและกระชับขึ้น

ขั้นตอนในการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อและประสานงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชนท้องถิ่นสู่ตำบลสุขภาวะพื้นที่ภาคเหนือตอนบน และตำบลอื่นๆที่สนใจเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2553 ถึงเดือนสิงหาคม 2554
2. คณะผู้วิจัยประสานงานผู้รับผิดชอบโครงการตำบลสุขภาวะที่ดำเนินการในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนและชี้แจงให้ทราบถึงสิทธิในการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้
3. ประชุมชี้แจงแนวคิดของการพัฒนาระบบข้อมูลตำบล และแนวทางการดำเนินโครงการฯ ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละตำบลส่งรายชื่อแกนนำที่สมัครเข้าร่วมใน

การอบรมแต่ละ 5 คนรวมทั้งสิ้น 30 คน

5. ใช้แบบประเมินทักษะการเป็นวิทยากรโดยให้กลุ่มตัวอย่างทำเพื่อทดสอบทักษะการเป็นวิทยากรครั้งที่ 1 ก่อนการอบรม

6. ดำเนินการการพัฒนาทักษะการเป็นวิทยากรแก่กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การค้นพบข้อเท็จจริง รู้จักตนเอง

บทเรียนที่ 1 การสร้างความตระหนักเกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาแกนนำในการจัดการ

ข้อมูลตำบล

ขั้นตอนที่ 2 การสะท้อนคิด วิเคราะห์ วิจารณ์ อย่างมีเหตุผล

บทเรียนที่ 2 กระบวนการในการเก็บข้อมูลตำบล

บทเรียนที่ 3 การบันทึกและวิเคราะห์ข้อมูลโดยผ่านระบบเครือข่าย

บทเรียนที่ 4 ระบบการติดตามงานของแกนนำ

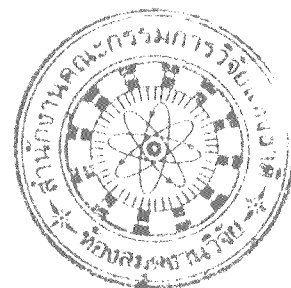
บทเรียนที่ 5 บทบาทการเป็นแกนนำในการจัดการข้อมูลชุมชน

ขั้นตอนที่ 3 การตัดสินใจเลือกวิธีปฏิบัติอย่างเหมาะสม

บทเรียนที่ 6 การเป็นแกนนำในการจัดการข้อมูลชุมชน

ขั้นตอนที่ 4 การคงไว้ซึ่งพฤติกรรมที่พึงประสงค์

บทเรียนที่ 7 กิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเป็นวิทยากรจัดการข้อมูลชุมชน

7. ประเมินทักษะการเป็นวิทยากรโดยใช้แบบประเมินทักษะการเป็นแกนนำในการจัดการ

ข้อมูลชุมชน หลังจากสิ้นสุดการอบรม

8. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้พิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างคือ เคารพความเป็นบุคคลและการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยขอความยินยอมในการเป็นกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งแจ้งให้กลุ่มตัวอย่างทราบว่า การตอบรับหรือการปฏิเสธที่จะเข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้ จะไม่มีผลใดๆ ต่อกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มตัวอย่างสามารถถอนตัวออกจากการเป็นกลุ่มตัวอย่างได้ตลอดเวลาของการวิจัย กลุ่มตัวอย่างมีสิทธิที่จะไม่ตอบคำถามบางคำถามที่เป็นเรื่องส่วนตัวหรือเรื่องที่ไม่ต้องการเปิดเผยและข้อมูลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้เสนอโดยภาพรวม ไม่ระบุชื่อของผู้ให้ข้อมูล นอกจากนี้การทำแบบสอบถามจะไม่มีกระบวนการดำเนินกิจวัตรประจำวันของกลุ่มตัวอย่างและในระหว่างการทำแบบสอบถาม ถ้ากลุ่มตัวอย่างมีความจำเป็นต้องหยุดการให้ทำแบบสอบถามชั่วคราว ผู้วิจัยจะรอจนกว่ากลุ่มตัวอย่างพร้อมที่จะทำแบบสอบถามอีกครั้ง ให้ความช่วยเหลือดูแลความสบายด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม

การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างใช้การแจกแจงความถี่และร้อยละ
- 2) คะแนนทักษะการเป็นวิทยากรก่อนและหลังได้รับการอบรมโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและพิสัย
- 3) เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทักษะการเป็นวิทยากรก่อนและหลังการได้รับการอบรมของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยใช้สถิติ pair t-test
- 4) เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะการเป็นวิทยากรภายหลังการได้รับการอบรมของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยใช้สถิติ pair t-test